

หลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๗๐ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๗๐ ชั่วโมง

๒. วัตถุประสงค์

๑. พัฒนาศักยภาพและทักษะบุคลากรให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน
๒. มีความรู้และทักษะในการวางแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) และการใช้ระบบโปรแกรมการบันทึกข้อมูล
๓. มีทักษะในการบริหารจัดการโครงการ Long Term Care และการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือในการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนตามบริบทพื้นที่
๔. ถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงานวิชาการ วิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านแผนการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนตามบริบทพื้นที่ ร่วมกันทุกภาคส่วนและนำเสนอผลงานในเวทีระดับประเทศ ต่างประเทศ

๓. โครงสร้างหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การจัดการการดูแล (Care Management) คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของ Care Manager Geriatric Syndrome และโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การค้นหาผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงและการใช้เครื่องมือในการประเมิน ระบบการจัดการ Care Plan และโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง การช่วยในภาวะฉุกเฉิน การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และกายภาพบำบัด และการดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองและการทำแผนดูแลล่วงหน้า

๕. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้รับผิดชอบงานผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ผู้ป่วยระยะท้าย (Palliative Care) ในชุมชน สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

๗. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์
๒. จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้านการแพทย์/พยาบาล/พยาบาลและการผดุงครรภ์/สาธารณสุข/สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์/จิตวิทยาคลินิก/กายภาพบำบัด/เภสัชศาสตร์/เทคนิคการแพทย์/ทันตแพทย์/แพทย์แผนไทย
๓. กรณีหลักสูตรประกาศนียบัตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์/พยาบาลเทคนิค ต้องมีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๓ ปี และต้องมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๓ ปี
๔. กรณีเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่จบการศึกษาตามเงื่อนไขข้อ ๒ และข้อ ๓ ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งปลัด/รองปลัด/หัวหน้าสำนักปลัด/ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข/ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม/นักพัฒนาชุมชน
๕. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อผู้สูงอายุหรือผู้ป่วย
๖. มีใบรับรองแพทย์ระบุว่ามีความแข็งแรง ไม่เป็นผู้พิการหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบและไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

๘. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามเอกสารที่แนบท้ายหลักสูตร)

๙. เกณฑ์การประเมินผล

๑. ต้องมีเวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน
๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
๓. ต้องผ่านการฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยฝึกปฏิบัติในหน่วยบริการสาธารณสุขในระดับพื้นที่
๔. ศึกษาและเก็บตัวอย่างผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่อยู่ในชุมชนพร้อมเขียนแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care Plan)

๑๐. วิธีการประเมินผล

๑. จัดทำแบบทดสอบ Pre – Post ก่อนและหลังการอบรม
๒. ทดสอบในรายการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
๓. ทดสอบการปฏิบัติงานภาคสนาม

๑๑. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

๑. คู่มือแนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๗๐ ชั่วโมง
๒. คู่มือสนับสนุนการบริหารจัดการระบบบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
๓. แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินค่าบริการสาธารณสุขสำหรับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิง และค่าบริการสาธารณสุขจากกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
๔. คู่มือการใช้งานโปรแกรมการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงและบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care : LTC) สปสช. และโปรแกรม 3C กรมอนามัย
๕. คู่มือปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ พ.ศ. ๒๕๖๑)
๖. คู่มือกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร ๒๕๖๖

แผนการสอนหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) จำนวน ๗๐ ชั่วโมง

แผนการสอน	จำนวนชั่วโมง	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	คุณสมบัติผู้สอน
๑. การจัดการการดูแล (Care Management) - นิยาม และหลักการพื้นฐาน Care Management - ขั้นตอนการปฏิบัติงาน Care Management - การค้นพบผู้เป็นเป้าหมายการช่วยเหลือและการรับรู้สถานการณ์ - ทรัพยากรสังคมสำหรับการจัดการการดูแล (Care Management) และการใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการการดูแลกับการใช้ทรัพยากร - การสื่อสารที่สำคัญสำหรับ Care Manager - เทคนิคการสื่อสารและการนำไปใช้	๕	๕	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๒. คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของ Care Manager - บทบาทหน้าที่ของ Care Manager - เจตคติต่อการดูแลผู้สูงอายุ - จริยธรรมของ Care Manager - สิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ - ชุดสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ - สิทธิประโยชน์ผ้าอ้อมผู้ใหญ่/แผ่นรองขับการขับถ่าย	๔	๔	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข/ พม./สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
3. Geriatric Syndrome และโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุ - ภาวะสมองเสื่อมและภาวะปรีชานบกพร่อง - การเคลื่อนไหวร่างกายและการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุ - ภาวะขาดสารอาหารและการส่งเสริมโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ - การให้อาหารทางสายยาง - การมองเห็น - การได้ยิน - สุขภาพจิตและจิตสังคม - ภาวะกลืนปัสสาวะ - การดูแลสุขภาพช่องปากสำหรับผู้สูงอายุภาวะฟุ้งฟิง - การดูแลผิวหนังในผู้สูงอายุ - อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable)	๕	๕	๐	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๔. การค้นหาผู้ที่มีภาวะฟุ้งฟิงและการใช้เครื่องมือในการประเมิน - การประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Index for Activities of Daily Living: ADL) - การประเมินสภาวะและความสามารถในการทำกิจกรรม (Typology of Aged with Illustration : TAI) และการจำแนกกลุ่มตามความต้องการรับบริการทางด้านสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - การประเมินสภาวะตามบัญชีสากลเพื่อจำแนกการทำงาน ความพิการ และสุขภาพ (International Classification of Functioning, Disabilities and Health : ICF) - แบบประเมินความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองของผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Performance Scale : PPS) - การประเมินผู้ที่มีภาวะฟุ้งฟิงที่ต้องได้รับการดูแลระยะยาว - การคัดกรองกลุ่มอาการของผู้สูงอายุ ๔ ด้าน	๑๐	๗	๓	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข

แผนการสอน	จำนวนชั่วโมง	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	คุณสมบัติผู้สอน
๕. ระบบการจัดการ Care Plan และโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง ๕.๑ การจัดทำ Care Plan - การวางแผนการช่วยเหลือ การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการการกำหนดเป้าหมายการดูแล ข้อที่ต้องระวังในการกำหนด เป้าหมายกระบวนการจัดทำ Care Plan ๕.๒ ความรู้เกี่ยวกับระบบโปรแกรม 3C กรมอนามัย และระบบโปรแกรม LTC สปสช. - ระบบโปรแกรม 3C กรมอนามัย ระบบโปรแกรม LTC สปสช. คืออะไรภาพรวมการทำงานของระบบ - การเข้าสู่เว็บไซต์ (Website) - การลงทะเบียน Care Manager Caregiver Care Community และผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง - ฟังก์ชันการใช้งานระบบโปรแกรม 3C กรมอนามัยและระบบโปรแกรม LTC สปสช. ๕.๓ การจัดทำ Care plan ด้วยระบบโปรแกรม 3C กรมอนามัย - การลงทะเบียน และการซิงค์ข้อมูลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง - การจัดทำ Care plan เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการฯ LTC และการปฏิบัติงานของผู้ดูแล - การแก้ไข คัดลอก ส่งพิมพ์ และบันทึก Care plan - การประเมินภาวะการถ่วงล้มปีศาจหรืออาการไม่ได้ และการจัดทำแผนการสนับสนุน	๑๑	๕	๖	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๖. การช่วยในภาวะฉุกเฉิน - การอุดกั้นของทางเดินหายใจ (Air way obstruction) - ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia) - โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลัน (Stroke) - โรคหลอดเลือดหัวใจ (STEMI) - ภาวะติดเชื้อ (Sepsis) - ภาวะช็อก - กระตุกชักและข้อเคลื่อน - การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS)	๖	๒	๔	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๗. การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และกายภาพบำบัด - การใช้ภูมิปัญญาไทยและการแพทย์ทางเลือกในการในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ - การเคลื่อนไหวร่างกายด้วยวิธีทางกายภาพบำบัด สำหรับภาวะอัมพาตครึ่งซีกจากโรคหลอดเลือดสมอง	๓	๓	๐	แพทย์แผนไทย นักกายภาพบำบัด
๘. การดูแลผู้ป่วยระยะประคับประคองและการทำแผนดูแลล่วงหน้า - การดูแลในแนวทางแบบประคับประคองสำหรับผู้รับบริการใน Long Term Care Program (Palliative approach in Long Term Care) - การวางแผนดูแลล่วงหน้า	๕	๓	๒	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๙. ฝึกปฏิบัติงานให้การดูแลและจัดทำแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) ในหน่วยบริการปฐมภูมิและชุมชน	๑๗	๐	๑๗	บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุข
๑๐. การวัดและการประเมินผล	๔	๔	๐	
รวม	๗๐	๓๘	๓๒	

